

ШКОЛСКИ ЛИСТЪ.

Одъ овога листа излазе свакога месеца по четири броя. —
Цена му е на год. 4 ф. на по године 2 ф. на четвртъ год. 1 ф. а. вр

БРОЙ 41. У Новоме Саду, 7. Новембра 1859. **ГОД. II**

М И С Л И

О школи и учителяма.

(Продуженъ.)

III.

Школско здание и соба.

Школско здание валя на найвидниемъ и найприятниемъ месту да стои: алъ тишине ради, која е овде нужна, треба да е одъ цияца, вашаришта и тржишта, особито одъ крчми и одъ сви метежни и немирни места уклонѣно, и да е свимъ, што е за приятну тишину нужно снабдено, а ту е нужно да е и придворѣ школско са листнатимъ ладовнимъ дрвѣмъ (липама иль орасима) засаѣно, где би деца у онима врелимъ летњимъ данма весела проиграти се и попевати могла.

А школска соба треба да е јошъ лепше удешева, и да е исто дечиомъ црквомъ намештена, весела, као што е животна наравъ дечия иште, алъ и озбиљна, као што е озбиљность свети наука потребуе.

Учителю! Покажи ми твою школу, да видим ко си ти, и какавъ у нъой радинъ.

Ј добро знамъ, да е ниси ти зѣдао, ни ти патосао, ни кречио, ни намештая куповао; алъ я знамъ шта е редъ и чистофу любеѣни духъ учинити кадаръ, и шта све она свог звания любавъ учинити може, која никою ситницу за маленкость несмотратра, и која у маломъ велико, и у единицама целость лепоте познае, и за нъом те-

жи. Я самъ гледао шта е вретанъ учитель и са найнеудесниомъ школескомъ собомъ учинити кадаръ, чимъ му то на уму стои, да е онъ за воспитателя и учителя деце позванъ, и да наука, кою он деци давати има, са голим писаня и читаня наученъмъ ни изъ далека довршена ние.

Наше су школе векомъ страном сироте и сиротанске; у нѣи долазе деца сиротна, која кодъ свои куѣа у мрачнимъ и жалостнимъ коморицама, у яду и горкой сиротинѣи живе, и која су у нечистоѣи и нереду огугла-ла; па заръ и овде у школи да нишга лепше, чистие и уредниие, приятниие и утешниие ненаѣу, невиде, ненауче, него онако удно и жалостно, као што имъ е код куѣе. Сиротна деца недоспеу никадъ у куѣу богати и от-мѣни люди, да виде редъ и чистоѣу и да виде лепоту намештая, пакъ да ону приятность осеѣаня, како ихъ ту люди имаю баръ на часакъ осете; алъ школа и црква отворене су свакадъ и овой као и свакой другой деци, па заръ ни овде, ни на то мало часака, да неокушаю при-ятне чистоѣе, свежегъ здравогъ живоносногъ ваздуха и реда! Заръ незнашъ какво снажно семе к' тежнѣи и отиманю за чистоѣомъ и редомъ такови погледи макаръ само на часке били, у душу и онога најядниига сиромашка баце?

Когодъ се озбиљно сеѣати поѣе и питати, шта е што повода лепшему правцу на цео животъ даде, тай ѣе наѣи, да су ту много реда само едини и само на-часачни погледи, пакъ тай никадъ неѣе снагу оваки погледа и упечатљивя презрети ни превидити.

Та ние ни помислити могуѣно, да учитель, кои свое званъ почитуе, и свой радъ воли, да може свою школеску собу запустити и забаталити; еръ, што веѣу любавъ к' свомъ званю има, то и веѣу бригу о оном месту имати мора, кое е позориште тога нѣговог най-милиига рада и деланя.

IV.

Врховни школа надзиратель.

У многима в местима обичай, онда — кадъ ће се велики и главни испити држати, или кадъ ће школски надзиратель доћи, овоме за часть школску собу са цвѣтемъ и венцима изкитити, и штогодъ е лепше и сяннѣе могућно ню тада наредити и наместити. Ово е обичай лепъ и красанъ, алъ — неваля забораवляти, да насъ сваки данъ и сваки часъ непрестанце еданъ далеко виши надзиратель гледа и слуша, кои нас крозь види и познае, и кои све приметбе свое у ону суднѣг дана и вечности кнѣгу уписуе, коіомъ ће насъ на све веке застидити иль похвалити, и отличія намъ дати, кое ће намъ сви веци припознавати.

Учителю! имај овогъ надзирателя непрестано на уму, овоме ћешъ најтеже одговоре давати!

(Продужиће се.)

Изясненіе црквєныхъ пѣсама.

на Рождество Христово.

Тронарь.

Рождество твоє Христє Бѣже нашъ, возсїа міроки свѣтъ разума. Роженъ твоє Христе Боже нашъ засїа свѣту светлость разума, познаваня; О роженю твоємє засїала в свету светлость познаваня.

вз нѣмъ бо свѣздамъ слѣжїцїи свѣздѣю оучаху-са тебѣ кланати са санцѣ правды. Еръ о нѣму звездама служећи, они кои се звездама кланяю, одъ звезде научени быше теби кланятисє сунцу правде; — о роженю твоємє звезда е учила оне, кои звездама служе, да се теби сунцу правде кланяю. Шта мыслите кога е звезда учила да се кланя Христу? Приповѣди ми повѣст о роженю Христовомъ! Зашто се Христосъ назива сун-

де правде? зато, еръ као што сунце обасява ову земљу нашу, тако и наука Христова обасяла разум наш и управља срце наше на добро.

и тебе вѣдати съ высоты восточа, и тебе познати е' висине Истока; звездари научише се тебе познати, кои си Истокъ е' висине. Кои си изворъ свію блага; одъ кога намъ свако добро долази.

Гди слава тебѣ, Господе Иисусе Христе слава теби!

Кондакъ.

Дѣка днѣсз пресѣщественнаго раждаетъ. Дѣва данас надприроднога*) раѣа. Дѣва раѣа данасъ онога кои е веѣій одъ природе, кои е господаръ природе, кои е сам Богъ. Кажи ми другій членъ вѣре! Изясни све речи што се у томе члену налазе. Како гласи треѣій членъ вѣре? —

ѣи землѣа вертепъз неприступномѣ приноситъ, — и земля неприступноме, приноси вертепъ, пеѣину. Земля подноси, даруе пеѣину ономе коме се не може приступити, т. е. Богу. Гдѣ се родіо Иисусъ? зашто у пеѣини?

Аггели съ пастыри слакослѣватъ. Анѣели е' пастирима славе нѣга т. е. Иисуса. Како су славили Анѣели? Како су славили Пастири новороѣенога Христа?

колскѣи же со звѣздѣю пѣгешѣсткѣютъ, а мудраци са звездомъ путую. Куда су мудраци путовали? Шта су Христу на даръ принели? *злашо* као цару свега света, *ливанъ* т. е. финій тамянь као Богу, и *смирну* т. е. миро, мирисаво улѣ, као ономе кои ће за три дана мртавъ у гробу лежати а притомъ е безсмертанъ.**)

*) Пресѣщественный значи преестественный, supernaturalis.

**) Види стихире на стиховиѣ о Божиѣу. Смирна значи миро, myrrha, — а не измирна, као што неки учители дѣци говоре. —

насъ бо ради роди́са Отроча́ мла́до, превѣчный
 Богъ. Србо насъ ради, за насъ роди се дѣте младо,
 Богъ превѣчный; ерѣ за насъ се родио као мало дѣте
 Исусъ Христосъ, кои е пређе свию вѣкова Богъ быо.

Библична история новога завета за потребу дечице школске.

§. 1. О рођењу Исуса Христа.

У оно време, кадъ се Исусъ Христосъ родити
 имао, изиђе заповестъ одъ римскога ћесара Августа,
 да се напише савъ народъ у нѣговомъ царству; и за-
 то е требало у земљи еврейској сваки да иде онамо
 да се запише, где су му нѣгови стари живели. Све-
 та Мария бияше одъ старине царскога рода давидова,
 али род нѣзинъ беше пострадао и осиромашео; а тако
 исто и Јосифъ, нѣзинъ заручникъ, бияше дрводеља у
 Назарету.

Овоме Јосифу яви се у сну анђео и рекне му, да
 ће света Мария родити сина, и да му надене име *Исусъ*
 т. е. спаситель или избавитель, ерѣ ће онъ люде одъ
 нѣновихъ грехова избавити; за тимъ му заповеди да
 свету Марию къ себи узме.

Јосифъ пође са светомъ Маријомъ у Витлеем као
 давидовъ градъ, будући да и онъ одъ лозе давидове
 беше; но кадъ тамо дођу, а то све куће и гостиони-
 це већ бияху пуне гостию, те нѣихъ двое не имаю-
 ћи кудъ изиђу изъ Витлеема у пољъ, и онде се скло-
 не у одну пећину или конюшару. Овде роди света Ма-
 рия свога првенца, и повивши га у пелене метне га у
 ясле.

Осимъ Јосифа и свете Марие нико не знађаше, да
 се Исусъ родио. Али се то опетъ брзо разгласи. У
 ономе краю бияху у полю пастири, и чуваху ноћу свое

стадо. Кадъ алъ у еданпутъ сину велика светлостъ, и изъ светлости стаде међу нѣхъ анђео и рече имъ: „Ево являмъ вамъ велику радостъ, коя ће быти свему народу; ерѣ вамъ се данасъ роди Спасъ Христосъ Господъ, и шо овде одмахъ у Вишлеему. Онде ће се наћи дете повишо где лежи у яслама.“ Кадъ анђео господњи ово изговори, а онъ отиде къ другима анђелима кои су онде надъ пеѣиномъ Бога славили певајући: „Слава на висини Богу, и на земљи миръ, међу людма добра воля.“

У осми данъ по рођењу обрежу дете по обреду старога завета, и надену му име *Исусъ*; а кадъ му се наврши 40 дана, онда га по закону донесу у Јерусалимъ у цркву. У Јерусалиму живљаше еданъ побожан стараць по имену Симеунъ, коме беше свети Духъ казао; да не ће пре умрети, докъ не види обећаног Месию. И тай данъ каза му Духъ свети те дође у цркву, па узевши Исуса на руке рече; „Садъ одиушаш съ миромъ слугу швога Господе по речи швојой, ерѣ видеше очи мое спасенѣ швоє.“

За тимъ преда онъ ово дете святой Маріи и рече јой: „Гле! овай лежи да млоге обори и подигне, и да буде знакъ прошивъ кога ће се говориши; а и теби самой пробошће ножъ душу, да се ошкриє шша млоги люди мисле.“ И една стара пророчица, по имену Ана, беше у то време у цркви, па чувши ове речи хваљаше Бога и говораше за Исуса свима који чекаху спасеня у Ерусалиму.

§. 2. О источнимъ мударцима.

У то време дођу мударци*) одъ истока у юдейску земљу питајући: „Где є царъ юдейски шшо се ро-

*) Ако би ко помислио, зашто стоји мударци а не мудраци, ево одговора. Славенско ѡгнецъ каже се у насъ аганаць; близнецъ-близанаць; мертвецъ-

дио, ерѣ смо видели нѣгосу звезду на ишоку, и дошли смо да му се поклонимо.“ Тако питајући дођу у Ђрусалимъ, мислећи да ће то онде најболѣ знати. Кад Иродъ царъ то чуе, а онѣ место да се томе обрадуе, уплаши се и савѣ Ђерусалимъ съ нѣимъ, ерѣ имѣ срце не бияше чисто. Зато Иродъ сазвавши све првосвештенике и кнѣжевнике народне, запита ихъ где се Месия родити има. А они добро знајући кнѣиге пророчке одмахъ рекоше, да се Месия по речма пророка Михея у Витлеему юдейскомъ родити има.

На то Иродъ тайно дозва ове мударце, и испитиваше ихъ кадъ се появила звезда, па пославши ихъ у Витлеемъ рече имъ; „Идише и добро распишайше за шо деша; а кадъ га нађеше явише ми, да и я идемъ и да му се поклонимъ.“ Овако царъ Иродъ само говораше, али другчие у себи мишляше.

Мударци саслушавши Ирода јоштъ оно вече пођоше далѣ; а то и звезда коју су видели на истоку иђаше предъ нѣима; докъ не дође и не стаде одозго на ономъ месту где дете бияше. А кадъ они видеше звезду где е стала, врло се обрадоваше. За тимъ уђоше унутра, падоше предъ Исуса и поклонише му се; па отворивши дарове свое дариваше га: златомъ, та-

мршавацъ; пришлецъ-пришалацъ; чтецъ-чашацъ.

По истоме праву и одъ мѣдрецъ мора бити *мударацъ* а не *мудрацъ*. Ено и у проповедима покойнога архимандрита Раиѣа у I. кнѣизи на 61. страни стои *аганацъ*, на 49 страни мѣдарствѣе, у III. кнѣизи на 48. страни мѣдарца, у истой кнѣизи 9. страни *пришалаца*, итд. итд. Исто тако на своме е месту, што и у катихизису за више ученичке разреде у богоспас. епархији Бачкој одъ 1854. године стои на 7. страни *мршавци* а не *мршваци*.

мяномъ и смирномъ. Али на то примивши у сну заповѣсть одъ Бога не вратише се они више у Јерусалим ка Ироду, него другимъ путемъ отидоше у землю свою.

Видећи Иродъ да га мударци послушали нису, врло се разлјути, еръ мышляше да погуби новога цара, а садъ не знаѣшаше како ће га наћи. Да му пакъ Исусъ измакао не би, посла те побеше сву децу по Витлѣму и по свој околини нѣговој одъ две године и ниже. Али Иродъ опетъ зато не постиже што желяше, еръ како мударци отидоше, одмахъ анѣео господњи каза Јосифу у сну, да узме свето дете и матеръ нѣгову, па да бежи у Египатъ, и да буде тамо за време; еръ Иродъ хоће дете да погуби. И Јосифъ уставши јоштъ ону ноћ узе дете и матеръ нѣгову и побеже у Египатъ.

Кадъ овај Иродъ умре, а анѣео господњи опетъ се јави Јосифу и рекне му, да се садъ опетъ съ дететомъ и Мариомъ вратити може у свою землю, будући су изумрли они који су тражили душу детиню. И тако се они опетъ врате у отачбину свою и дођу у Назаретъ и онде остану.

(Продужиће се.)

Стефанъ Неманя I. Србскій великій жупанъ.

(Изъ кнѣиге „Образи изъ обште историе“ одъ дра Ник. Крстића.)

У србској повестници налазимо много одличны людѣй, кои су своимъ делима себи и своје народу стекли и оставили вечиту славу. Особито у владалачкомъ дому Неманића налазимо знатне владоце, кои су своимъ делима себе прославили; а народъ подигли, и оснажили. Срби треба брижљиво да испитую, и дознаю славна дела свои предака, и у њима да се огледаю,

па да виде, шта њимъ чинити валя, да себе прославе, и народъ свой оснаже, и узвисе до оногъ степена силе и развитка, но комъ е стояо подъ управомъ свои славы владыца одъ лозе Неманића. — Еданъ између назнатни владыца изъ ове породице быо е самъ Стефанъ Неманя I. кои е ову породицу основао. Њгова дѣла па својой важности за сръбскій народъ узпоређую се са делима найзнатни светски владыца; што е Немцима Карло великій или Хенрикъ I. и Енглезима Алфредъ великій; то е Србима Стефанъ Неманя I., великій жупанъ.

Врло е было жалостно станъ сръбскога народа пре Неманъ. Срби, разделѣни у многе мале области, имадоше многе поглаваре; а ни еданъ одъ њи нѣ быо свима глава; ни еданъ нѣ быо свима вр'овный господаръ. Њјове разкомадане сјале не моглоше ништа велико учинити, Срби тада не беху ни толико снажни да се моглоше бранити противу спољашњи непријателя. Грци съ едне, Мађари съ сдруге, Млечићи съ треће, а Бугари съ четврте стране непрестанце нацствоваху Србе, кои су се налазили међу четири ватре. Сви су ови имали великогъ уплива кадкадъ на савъ сръбскій народъ; а кадкадъ на неке поедине сръбске области. Особито велику штету чинили су сръбскомъ народу Бугари и Грци своимъ непрестанимъ сплеткама, своимъ узаямнимъ трвенѣмъ. Они, као што су како кои до силе и надмоѣја долазили, збацивали су и меняли сръбске владыце, и подстицали су у сръбскомъ народу буне себи на користь, а Србима на пагубу. Пуни 500 година (одъ 640—1144) проживише Срби у непрестанимъ унутрашњимъ борбама, коє су се заметале између поедини управителя (жупана) разни областій; у непрекидномъ одбѣяню туђе власти, коя теде Србе себи безусловно покорити; и за све ово време бяху раздроблѣни у више областій безъ обште вр'овне у-

праве. И у овомъ времену появљивали су се кади-
кадъ поедини знатни владоци, кои више србски о-
бластїй подчинише својој вр'овној власти, кои раз-
више доволъну снагу и према спољашњимъ неприя-
тельима, и према унутрашњимъ незадовольницама;
и кои тежише све Србе споити у едно, и саставити
велику србску државу; али деца овы владоца дели-
ше се съ областима, кое е отаць крвавимъ зноемъ
у едно споио, и тако после више путїй покушаваны,
али осуећены усиљаваня, да подигну едну велику и
снажну србску државу, остаяху Срби раскомадани у
више малы областїй; остаяху непрестанце незнатни, и
неяки. Неретва, Травунїя, Захумлѣ, Зета, Раса, Дукля,
Босна и права Србїя быяху области, у коима живеше
Срби подъ жупанима и кнезовима, кои између себе
быяху манѣ више самостални.

У оваковомъ жалостномъ, раскомаданомъ станю
были су Срби дуго времена све донде, докъ нїе пре-
дузео владу надъ србскимъ народомъ Стефанъ Не-
маня I. Онъ се родио на Рибници у Зети (Црној Го-
ри) надъ Подгорицомъ близу старогъ града Дуклѣ
(Диоклее) 1113 године. Збогъ неке велике побуне,
коя се дигла у Србїи, Дукльи, Травунїи и Далмаци
быяше приморанъ Неманьинъ отаць, да бега из свое
землѣ; и тада оде у Дуклю, место свога рођеня, и
ту у дуклянској области роди сина Стефана Неманю.
У овимъ пределима владала е тада манихейска ересь,
па е зато и нашъ Неманя крштенъ по обредима ове
ереси, кою неки и латинскомъ ереси називаю. Но кадъ
е одрастао, и кадъ се повратио своме отцу у нѣго-
во стално место, быо е у средъ србске землѣ по дру-
гїй путъ крштенъ по обредима православне цркве одъ
православногъ архїерея. Неманьї е тада было 30 го-
дина; ово нѣгове крштенъ догодило се дакле 1143.
године.

Неманя е имао три брата: Завида, Срацимира, и Првослава; између њи быяше онъ наймлађиј, али е и пакъ свою браћу телеснимъ и душевнимъ свойствима надвишавао; па су га за то Срби сви безъ разлике врло радо имали. По очиној смрти разделе браћа заоставше њмъ одъ оца землѣ: Завидъ узме предео око реке Лима, Срацимиръ узме Поморавлѣ, Првославъ се настани у Будимљу, а Неманѣи допаде средина између овы земаля, предео реке Ибра, а особито: Топлица, Ибаръ, и Расина. Браћа Неманѣина зарана спазила су, да е Неманя одъ њи у свачему претежниј, па се бояху, да ће њмъ отети њинове землѣ, а њи прогнати; те за то су га заръ и ставили у средину између себе, како ће се одъ њѣга лакше бранити моћи. Јошъ су се већма застрашили тиме, што е Неманя у грчкомъ цару Мануилу Комнену имао пріятеля; кои, бавећи се у Нишу, зажеліо е быо видити Неманю, чіе е име већъ тада на далеко чувено было. Кадъ е Неманя дошао грчкомъ цару, приміо га е пріятељски, излюбіо га, и дао му на даръ Глубочицу (Дубочицу) тако, да остане иманѣ њѣгове породице. Неманя се тиме утврдіо на неко време у свомъ очинству, али њѣгова браћа јошъ еднако зазирући одъ њѣга радише му о глави.

Неманя е быо врло побожанъ, па е зарана почео зидати св. цркве и манастире. Найпре е сазидао у Топлици, на ушћу реке Косальнице храмъ пресвете Богородице, одаріо га разнимъ повластицама, и предао га калуђерима на управу. Старала се о овоме храму и Неманѣина любя Ана, која е овамо довела калуђерице. Наскоро после тога почео е зидати храмъ св. Николе на ушћу реке Баньске. Браћи не быяше то по вољи, што Неманя тако починѣ распростирати свою власть, па дођоше њму, и укораваше га: „Зашто зидашъ цркве а съ нами се о томе недого-

WWW.UNILIB.RS

У
Н
И
В
Е
Р
З
И
Т
Е
Т
С
К
А

Б
И
Б
Л
И
О
Т
Е
К
А

варащъ?“ питаху они Неманю, кои ѿмъ одговори: „Браћо, не буди вам криво, што радимъ, ерѣ радимъ у славу божію; па ако е добро, нека е за мене добро; а ако е зло, нека е за мене зло.“ Браћа се незадовольшише овимъ одговоромъ, и улучивши прилику, договоре се; да Неманю погубе. Они су се бояли явно убити га, народъ е яко волео Неманю збогъ нѣгове красоте, добротe, побожности, и юнаштва; него га кришомъ ухвате, окую му ноге и руке, и баце га у неку яму, која, као што се мислило, нѣ имала дна, и у којој по ондашнѣмъ верованю, становаху нека чудовишта. Но Богъ не упушта праведне. Неманя нѣ у ями погинуо него се отудъ чудесно спасе, и повративши се међу свой народъ, освои свое, и свое браће землѣ; а браћу прогна.

Прогнана изъ свои земаля Неманѣина браћа одоше Грцима, да нѣјовомъ помоћу, па ма на штету народа, победе свога наймлађега брата, да заузму свое изгублѣне землѣ, и да Неманѣи отргну изъ руке сву власть, коју е надъ србскимъ народомъ имао. Они се осимъ Грка удруже съ грчкимъ наемнимъ войницима, Фрузима и Турцима, и уђу у србске землѣ. Неманя скупи свое Србе и обе войске сусретну се кодъ града Звечана. У очи битке Неманя е у цркви, посвећеној св. Борђу, одстояо литургию; и наредіо е, да се люди, и свештеници у цркви целу ноћ моле Богу. У ютру се побие войске, Неманя надбіе свое неприятелъ, многе исече а остали се разбегну; у овомъ бегству е данъ Неманѣинъ братъ удави се, а за остале незна се, шта съ нѣима бы: по свой прилици подчинише се власти свога наймлађега, али найврснѣга брата.

Одъ ово доба почео се Неманя озбиљно о томе старати, да србске землѣ, колико е могуће у заеднини држи; да ѿ све спои у едну државу, коју е на свакој могућій начинъ желіо утврдити, распрострави-

www.unilib.rs

УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

ти, и осилити. Онъ е зарана почео ударати на грчке землѣ, у којима су Срби живели, а оне землѣ које се простираху узъ Јадранско Море: Которъ и неке хрватске пределе, освоио е канда јошъ за живота свога пріятеља, цара грчкогъ Мануила Комнена, кои му е њедномъ помогао, да се одржи противъ нападања свое браће. Тада е Неманя јошъ нешто признавао вр'овну грчку властъ надъ собомъ, па му е за то Мануилъ и дао Дубочицу; али тада су већъ Грци знали, да е Неманя „човекъ немирна и несита духа, да се осилио, те са своју страна удара на њиове землѣ.“ Царъ Мануилъ имао е многе войне са Маџарима, и Неманя е тада обично мировао, или е Грке съ мало свое войске помогао. Но кадъ Мануилъ умре, Неманя се начини самосталнимъ господаромъ ербской земљи; удружи се съ Маџарима, удари на грчке землѣ, разори градъ Средацъ (Софию), а после тога продужи самъ ратъ съ Грцима, па освои, а нешто и разори градове: Перникъ, Стобъ, Землянъ, Велблуждъ, Житомирскій, Скопль, Лешкій, Градацъ, Призренъ, Нишъ, Сврликъ, Равный, и Козанъ; окрене се после на приморске стране, на Дуклю и Далмацію, па и ту освои многе градове, међу осталима Баръ и Скадар. Неманя дакле силно распространи своју државу на све стране, па кадъ е 1169. и Босну освоио, покоравае су се све ербске землѣ Неманьи; ербска се држава већъ тада простирала одъ Дунава, Саве, и Јадранскогъ Мора дубоко у Албанію и Македонію

(Продужиће се.)

П а р а м и т и е

(За читанъ старијој деци)

I.

Лишће најстарије сказке

По лугу најстарије сказке ходајући дође мой дух на врата рая. Шта ћешъ ти смртниче овде, упита ме

онай у светлости блистаюћи се ликъ, што тай свети вртъ чуваше; алъ нѣгова светлостъ бияше блага, и место пламеногъ мача бияше му палмова гранчица у руци.

Прво обиталиште племена могъ оѹ да видимъ, одговоримъ я, дрво живота, и дрво познаня, и оне блаженства гаеве, где е први праотац мой некада од Елоима само прву науку мудрости слушао.

Онога рая нема више, одговори ми Анѣео, дрво живота пресаѣено е у вртъ бесмртя, а дрво познаня цвета данасъ свима народима на земљи; него познай мой ликъ. Ово рекавши Херувимъ дирну ме нѣговомъ гранчицомъ по рамену, и однесе се у висине.

Какво виѣенѣ опази садъ око мое, какве гласе зачу уво! Све живо и цареви нѣови родова, орао и бикъ и лавъ и човекъ ношаше престолъ вечного, а у светлости я славою непрекиднога тока. Куда орао полети, тамо иѣаше бикъ, тамо се окреташе лавъ, а нѣовъ наймлаѣи братъ човекъ, онъ имъ бияше свештеникъ кои нѣове славопеве и жртве превечномъ предаваше, и коломъ целога земногъ створеня управляше. Моя се душа растопи у овима славопевима.

Наедаредъ Анѣео опетъ пред'аме стаде; палмова се гранчица изъ нѣгове десне руке сва разасу; нѣно лишѣ бияше неуvelo лишѣ найстарисъ сказке. Прими — рече ми — читай ихъ и изтумачи твојой браѣи. Ово рекавъ изчезе и нестале виѣеня.

Я ево слѣдуемъ речма Анѣела. На моимъ устнама стои говоръ о најстаримъ временима; моя безавлена сказка некъ дише душомъ райске гранчице.

(Продужиѣ се.)

СОЛОМОНОВА ЦРКВА.

			К							
			а	н	к					
			о		е					
т		е				л	е			
р	ю	е	О.	и	д	а				
д	и,	в				и	ч	и,		
д		н				и		а		
в		м				а		а		
м	и	о				н	н	а		
ч	и	а				к	т	и		

У ова 43. писмена има 12. речи, и то е најглавније изречење св. еванђелско, садржеће у себи целу филозофију дружевног живота людскогъ.

Писмена су врло лако разметнута. Прва е реч од 2 слога, тако е и 3. 5. 6. 7. и 11. а друга е едносложна, као и 4. 9. и 10. Гласова има у 1. 3. 5. 6. 7. и 11. свака по 4. у 2. 3. у 4. и 10. два Ако ово дознашъ, лако ћешъ и остало наћи.

Решенъ молимо да намъ се заедно са именима оне деце која буду решила у плаћеномъ писму пошлѣ, да га у листъ ставимо.

Една геометрична игра.

Задатакъ.

Ови 11 триуги и четвороуги поля сложити сва едно низъ друго тако, да едно велико пуно и еднако право четвороуго пољъ изађе.

Пре свега треба сви ови 11 иконица на чистъ папиръ акуратно преписати, да ни веће ни манъ не изађу, него овде што су. После ихъ треба исто као овде што су нумерисати, и онда на крутъ папир на карту прилепити, пакъ акуратно едну одъ друге одсећи, да свака за себе остане.

Заради лакшегъ решеня додаемо ове мигове: триуго пољъ 1. најманъ е; пољъ 2. веће е одъ 1. управо дваредъ; метни пољъ 1. на 2. видићешъ да га управо полу покрива, дакле метъ е 1. уполакъ манъ, а 2. е дваредъ веће. Пољъ 3. јошъ веће е; колико е пута веће одъ 2? а колико одъ 1? покажи ми одкуда то знашъ. (Метни 1. на 3. илъ 2. на 3.) Триуга поля 4. 5. 6. и 7. јошъ већа су; колико е пута едно ма кое веће одъ 3? а одъ 2? а одъ 1? колико се пута дакле садржи пољъ 1. у пољу 2? а у 3? а у 4? —

Исто тако измери садъ и ова четвороуга поля, и кажи ми, колико е пута веће пољъ 8 одъ 2? а одъ 1? а колико е пута веће пољъ 9. одъ 1? а одъ 2? а колико пута пољъ 10. одъ 2? и одъ 1?